

ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛІНГУ В УКРАЇНІ

Фіногєєва В.Є., студент кафедри фінансів, ДонДТУ, м. Алчевськ, Україна

Фінансовий контролінг є важливою функцією управління. Він є економічною системою, яка пов'язана із прогнозуванням, аналізом, контролем на підприємстві. Сучасний стан економіки в країні та світі засвідчує, що вивчення проблеми запровадження системи фінансового контролінгу на вітчизняних підприємствах є практичною потребою.

Проблемою теоретичної розробки та практичного впровадження контролінгу на підприємствах займалися зарубіжні та вітчизняні вчені: П. Хорват, В. Одноволик, А. Карминський, М. Адаменко, О. Гребець, О. Терещенко та ін.

В даний час контролінг поступово набуває все більшого поширення в господарській практиці українських підприємств. Незважаючи на те, що дотепер ведуться суперечки про можливість його розгляду як окремої субдисципліни та області менеджменту, на підприємствах формуються контролінгові підрозділи, яким делегуються досить різноманітні повноваження - від обліку витрат до стратегічного аналізу і планування. Розглядаючи особливості сучасного етапу розвитку контролінгу в Україні, виділимо такі основні проблеми його реалізації.

По-перше контролінг для більшості українських підприємств явище нове, недостатньо певне і нечітко позиціоноване, тому в даний час не доводиться говорити про його широке застосування в практиці [1].

По-друге система контролінгу формується, в основному, на підприємствах з участю іноземного капіталу, у філіях і представництвах міжнародних компаній, а також на великих підприємствах. При цьому господарюючі суб'єкти проєктують в практику організації контролінгу вимоги зарубіжних учасників, використовують досвід бізнес-партнерів і передових вітчизняних компаній, а на підприємствах середнього бізнесу контролінг використовується рідко.

По-третє окремі функції контролінгу виконуються на більшості українських підприємств без відповідного інституційного та процедурного оформлення, працівниками різних служб і підрозділів або безпосередньо керівниками. Саме в силу факультативності контролінгу доцільність його виділення в якості відокремленого напрямку економічної роботи на підприємстві часто піддається серйозним сумнівам.

Як вважають фахівці, основу контролінгу становить управлінський облік, а він ще недостатньо розвинений в Україні, не має повсюдного застосування в практичній діяльності підприємств і серйозних традицій.

Крім того, історично притаманний національній облікової традиції акцент на інформацію для зовнішніх користувачів і необхідність формування звітності учасниками ринків капіталу відповідно до міжнародних стандартів визначили в якості однієї з специфічних завдань контролінгу в Україні [2].

Узагальнюючи дослідження багатьох науковців та практиків, можна зазначити, що існує й багато інших стримуючих використання контролінгу на українських підприємствах чинників, як-то: психологічні, історичні, соціально-економічні, методичні, проблеми, пов'язані з кадровим забезпеченням процесу, тощо.

Епізодичні приклади впровадження окремих елементів системи контролінгу вітчизняними суб'єктами господарювання у своїй практичній діяльності не дають можливості використання цього досвіду іншими.

Все перелічене та багато інших практичних аспектів, зовнішніх та внутрішніх факторів актуалізують необхідність розробки та розвитку науково-методичного забезпечення впровадження системи контролінгу на вітчизняних підприємствах з урахуванням сучасних умов господарювання в Україні, функціонально-організаційних складових контролінгу, специфіки підприємств та галузі діяльності, що дасть змогу запобігати виникненню кризових економічних ситуацій.

Практичні розробки вітчизняних науковців, адаптовані до умов функціонування підприємств в нашій країні, дозволять молодим менеджерам, що отримали бізнес-освіту світового рівня, та ефективним власникам, готовим до сприйняття нових ідей й використання сучасних технологій фінансового менеджменту, допоможуть та полегшать впровадження системи контролінгу у вітчизняній практиці та зроблять фінансовий контролінг доступним та ефективним інструментом управління підприємством, як за умов стабільної економічної ситуації, так і в умовах кризи..

Список літератури:

1. Адаменко М.Г. Перспективи використання системи контролінгу на підприємствах України/ М.Г. Адаменко // Вісник ДДФА. Економічні науки. – 2009. – №1 (19). – Наука й економіка / 2012, №2 (26) С. 139 – 142.
2. Терещенко О.О. Концепція фінансового контролінгу в Україні / О.О. Терещенко// Формування ринкової економіки: зб. наук. пр. Спец. вип., присвяч. Між нар. наук.-практ. конф. «Контролінг у бізнесі: теорія і практика». — К.:КНЕУ, 2008. — С. 12 – 19.